

ACC. N:R. M. 6110: 1-14.

Landskap: Småland Upptecknat av: K. A. Larsson
 Härad: Tunnebo Adress: Parkarp, Lagans.
 Socken: Berga Berättat av: se sid. 14.
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Långfredagsris	(svan i Ulma K. 9 b.)	sid. 1-12.
Fastlagsris	(" " " " 10.)	12-13.
Palmer	(" " " " 10.)	13-14.

ACC. N:R. 6110

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Edanson
 Härad: Jönköpings Adress: Torlag, Lagan
 Socken: Berga Berättat av: se sid. 14
 Uppteckningsår: 1939 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tor i Landsmålsarkivet Nov.
frågelistan 9 (b).

Utnm. N. 96.

Långfredagsvis.

a. Tidigt på långfredagsmorn-
 gen skulle familjen (barn-
 na sina barn med en ristbäst. När
 var och en hade ^{fäst} tillmätt sin be-
 st. del. Sedan kunde det också hän-
 da, att man ristade även sin lag-
 vigen best. andra verkna familje-
 medlemmar, tjänare och eventuella gäst-
 gäster. Detta var man i regel ganska
 väl försett på och därför blev det
 en ^{ganska} ojämn sömn under irriterad

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stämning mellan Skärbo och
Käringbo.

b. Senna visning kallades lang-
afredda:vis

c. Det var vanligen Björks som
användes för detta ändamål, men
även "slipor" (krisor) av andra växt-
tillhörigheter. Allt visade
jiskunden är inte kunden för att
därin hade man heller inte något
nå till Käringbojiskunden. Det sked-
de för övrigt på öst och väst kunden
för baren längt i föring, ifall att
Käringbojiskunden hade varit in i stegen.

ACC. N:R.

6110

3

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och ligger i vatten så tidigt, att det
varit gynnsamt vid dess användning.

Långfredagarna var heliga i
Morrans från Medeltiden. De gamla
sade att det hade två olika betydelser:

1:a skulle barnen jiskas för det Jesus
vår Frälsare led Morståden för våra
synders skull den dagen var.

2:de för att barnen skulle bli snälla
och lyftiga när de fido om att
Långfredagarna.

Barnen skulle påminnas genom Lång-
fredagsminnen påminnas om Kristi

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6110

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Finna och detta skulle stämma deras
sinnen till heligt allvar, och eftertan-
ke, så att de även blev brädda och
lyftiga under hela det kommande året,
ja, varje min för all framtid:

Så länge det gamla i folkets
och folksed bibehålls oförändrat
var mistadens för långfredagsmor-
gonen obligatorisk: varje hem. Men
under 1800-talet senare hälften förlorade man
även långfredagspriset sin betydelse. Det
var under 1870 och 80-talen som denna
sed försvann. I enstaka fall ges det
allmogel för att man bräddade barnen

Skriv endast på denna sida!

6110

ACC. N:R. _____

Landskap: _____ Upptecknat av: _____

Härad: _____ Adress: _____

Socken: _____ Berättat av: _____

Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med långfredagsmornens ända till och med
in på det nya året, fastän i det
senare faller väl men på skönt.

Stjärnman Pär Johan Olsson
vid Åby kvarn, död onsd. 1894, var enlig
och jag hörs in om de sista åren i
trakten, som förhållande sina barn med
nå på långfredagsmorgonen. Däremot
kände sig emellertid inte vilse tilltalad
av den obekanta morgonhälsningen
när gavs ett misslyckat tillkännagivande.
Enst och på blev sedan även i det
hemmet ett minne blott.

Uti i byn var sedan förslaget för

Skriv endast på denna sida!

6110

ACC. N^oR.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

anits minne, men de gamla talade
om, att i de hem där man tråk-
rade med kungföddens ämnen på kung-
gården i Tiden som för 70. år: början av
80-talet, blev det kungföddens motstånd för
den gamla ungdomens sida, vilken inte
kunde tolerera varken skrocken eller
störningen av ungdomen med isaga.

På en kungföddens morgon var
de 1900-talets första kungföddens etablisse-
ment en grundlig motståndare i G.
Kungföddens och som den följande var
den första i sitt slag här i dessa
trakter skall berättelsen närmare

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6110

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av: *Nilsen B. Hallén*Uppteckningsår: Född år *1878* i *Berga*LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

använd.

Förvaltare R. i nämnda gym.
han var en stor skänkt. Alltid
var han upplagd för skoj och spek.
taker och gäma sig han, att hans
underlydande i gäst, dagverksam och
Barnen voro av samma lagning.
Ii gården funnos samtidigt de
jns lantbruksskolever. G. var psykone.
deson och T. Konoforsson. Bida från
Norland. Dessa barn voro bejävade
med en oförbrännelig ämna och i
sin ungdomliga åra voro de jämt
och ständigt inne för skoj och spek.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6110**

8

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Efter slutad elevtid kände
 de gärderna och fringo var sina ar-
 betsuppgifter för andra till. De för-
 bröde dock inte kontakten med H.
 och förvaltningsfamiljen drottades, och
 vilken de varit på som medlemmar
 under elevtiden. Förvaltare R. inbjöd
 dem den 10:e till att fira julafton i
 sitt hem och denna inbjudan mot-
 togs de med taktsamhet. Följande
 kvällen utnyttjades också skulle de
 båda gästerna ställa sin resa på att
 de anlände till H. Station med att
 tidigt morgontåg och där skulle husen

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

R. var den till mötes med gästens
 shipage, vilket också skedd.
 På förhand hade R. läst en av
 dagstidningarna skän en del del stuga
 (Körsbär). Tycke var han rype och
 inremitade sina gästas ankomst. När
 shipaget hade kommit till stuga
 och nedanför gården började dessa att
 springa och falla. Det var ju för dem ett
 glatt ögonblick, när konturerna av den
 amerikanska gamla berggården med sina
 många minnen började framträda för
 deras blickar. Förväntan R. gick hem
 om till mötes och bad den vara följande.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6110

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

de sovande ville inte bli störda
eller väckta. Så snart de kommit
fram och chockade välkomna räckte
hän dem "flygon" och gav dem instruk-
tioner om hur de skulle använda
dem. Sedan gick han för och öppnade
dörren till damernas rum. Han börja-
de med fem till sängkammare. Han
ligg och sov när de ~~andra~~ andra vä-
gde ut, men i ett rum började friskap-
gen att kasta över bänken och gå ut.
Gick han till det inte damerna. Så
fortsätta man i de andra damernas
rum, räckte i sängkammaren och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6110

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

fall att det var lustigt.

Fastlagsris

Umskr. 10.

Har ingen gammal Tradition här.
Man säger visserligen in björkar i
en vad eller kupa med påfyrt vad.
Men under fastlagen får att detta skall
bliva väslagen (gränska) till påsk, men
det är en ny sed, som inte är äldre
än från 1880-talet då den här ha in-
fört hit från annat land. Posi-
t. med fastlagsriset är att redan när
påskan, uppståndelsens högtid. Komma
fröjda hemmet med gränskade björk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6110

13

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Christen. Vägen besökt har ännu
inte detta på varit ansett till.

Palmer.

Ums. K. 10.

Palmsöndag firades här även
med att bryta palmer och därmed
förfä. hemmet. På Salic-träden och
buskarna boka knopparna till dagen
vara lagom utlagda för att hem-
na användas såsom förfädraväster
i hemmet. Vägen palmer väla inte
på dessa nödliga bredgrader och
därför ha väla förfädr hemmet på
den idén att bryta salic-träden

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6110**

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ensom berättelse härifrån.

*Överst i Jan. 7 har jag varit
 på milsten Enstas Rydbyväg.
 Vilken berättelse om hvarandra man hade
 hade med långfredagarna på M. gård,
 där också han var underhållande.*

*En gammal och äldre jag minns
 (f. 1840, d. 1929) och mormor (född 1813,
 död 1903) ofta tala. Både vore födda
 och påminnelse sin tid här.*

Förlägg. den 14 nov. 1939.

[Signature]

Skriv endast på denna sida!